✍️ ಕೌಡೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಇಟೆಲಿ

ಗಾಲಿಗ್ ಪತ್ತುನು: ಗಾಲ್ಯುನು ಬೇತೆ, ಗಾಲಿಗ್ ಪತ್ತುನು ಬೇತೆ. ತುರ್ಂಬು (ಕೆಯಿ, ಬಯಿ ದರ್ತಿನದಗ ಆಪಿನ ಬಯಿತ ತುಂಡುಲು, ಪೊಡಿಕುಲು)ನು ಗಾಲಿಗ್ ಪತ್ತುವ. ಪಂಡ ತಡ್ಪೆಡ್ ತುರ್ಂಬು ದಿಂಜಾದ್, ದುಂಬು ಪಿರ ಆಡ ಆಡದ್ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡ್ನಗ, ಗಾಲಿಗ್ ತುರ್ಂಬು ದೂರ ರಾಪುಂಡು. ಐಟ್ ಇತಿನ ಕೊಟ್ಟೆ ಬಾರ್ ತಡ್ಪೆದ ಅಡಿಟೆ ಒರಿವುಂಡು, ಅರೆಂಗಾನ್ ಒಂತೆ ಅಕರ, ಜಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕೊಂತೆ ಅಕರ ಬೂರುಂಡು. ಬಯಿ ಮಸ್ತ್ ದೂರೊಗು ರಾಪುಂಡು ಗಾಲಿಗ್. ಗಾಲಿ ಬೀಜೊಂದು ಇಜ್ಜಿಡ, ಮುಡೆತಿ ಮಡಲ್ಡ್ ಎದುರುಡ್ಡ್ ಒರಿ ಎದ್ಯುವೆರ್.

ನುರ್ಪುನು: ಒಂಜಿ ವಸ್ತ್ ನುರಿವುನು ಪಂಡ ಒರಾನೆ ತುಂಡ್ ಆಪುಜಿ ಪಂದ್ ಅರ್ತ. ಪಜ್ಜಿ ಕೋಲುನು ಬಗ್ಗಯರ್ಡ ಅವು ಸುರುಕು ನುರಿಯುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ ಅಂಚೆ ಇಂಚೆ ಬಗ್ಗಯೆರ್ಡ ಪೊಲ್ಯುಂಡು (ತುಂಡು ಆಪುಂಡು). ಪಾಪು ನುರಿವುನು, ಪಂಡ ಮದ್ಯೊಡ್ಡ್ ಬಗ್ಗುಂಡು, ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ತುಂಡು ಆಪುಜಿ. "(ಅರಿತ) ಮುಡಿ ಮುಟ್ಟೊಡು, ಅಟ್ಟ ನುರಿಯೊಡು" ಕಂಡ ನಡ್ಡ್ ಕೂ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕಯಿಕಂಜಿ ಬೇಲಿ ನುರ್ಪುನ ಕೇಂದ್ ಇಪ್ಪರ್. ನೆಟ್ಟೆ ನುರ್ಪುನು ಪಂಡ ಬೇಲಿಗ್ ಬಲ ಪಾಡ್ಡ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಕಡಿ (ಜಾಗ್) ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಪಿನಿ. ನೂರುನು ಅತ್ತ್. ಒರ ಕಡಿ ಆಂಡ ನೂರೊಂದು ಪೋವೊಲಿ, ಎಲಿ ಗುಡೆಕ್ ನೂರಿಲೆಕ್ಕ. ರುಟ್ಟಿ, ಹಪ್ಪಲ, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಕಾಯಿಮುಂಚೆ ನುರ್ಪುನು ಪನ್ಪಿನ ಕೇಂದ್ ಇಪ್ಪರ್. ನೆಟೆ ರುಟ್ಟಿ, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಹಪ್ಪಲ ರಡ್ಡೆಡ್ಡ್ ಎಚ್ಚ ತುಂಡಾವು, ನುರ್ತಿಗಿನ. ಕಾಯಿ ಮುಂಚೆ ತುಂಡು ಆಪುಜಿ, ಉಲಾಯಿದ ಬಾಗ ಬಿಚ್ಚ್ದ್, ಪಿದಾಯಿ ಬೂರುಂಡು.

ಗರ್ಪುನು: ನೆಲನ್ ಗರ್ಪುನು, ಕೊಟ್ರೆ, ಪಿಕ್ಕಾಸ್ಡ್. ಗರ್ತ್ದ್ ನೆಲಡ್ಡ್ ಮನ್ನ್ನ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪುನು. ಅಂಚೆನೆ ತಾರಯಿದ ಗಡಿನ್, ಪೇರಲೆ, apple ಕೂಲಿಡ್ ಗರ್ತ್ ತಿನ್ಪ.

ದರ್ಪುನು: ಕನಕ್, ಕೆಯಿ, ಬಯಿ ನೆಕ್ಕ್ಲೆನ್ ದರ್ಪುವ. ಕನಕ್ ಮಡು ಕುಡಾರಿಡ್ ದರ್ತ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ತುಂಡ್ ಮಲ್ಪುವ. ಕೆಯಿ, ಬಯಿನ್ ಪಡಿ ಮಂಚವುಗು ದರ್ತ್ದ್, ಬಯಿಡ್ಡ್ ಬಾರ್ನ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪುವ. ಅಂಚೆನೆ ಬಯಿನ್ ಬೈತಾಡ್ಡ್ ದರ್ತ್ದ್, ಬಾರ್ ತಲ್ಪುವ. ಸುಗ್ಗಿದ ಬಯಿನ್ ಪೇಜಿ ಕಟ್ದ್ (ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಕಾರಡಿಕ್ ಪಾಡ್ಡ್) ಬಾರ್ನ್ ತಾಲವ.

ಬಿಚ್ಚಾವುನು: ಕನಕ್ ದರ್ಪುನು ಪನ್ನಗ, ನಿಜೊಕ್ಕಾಂಡ ಕನಕ್ ಬಿಚ್ಚಾವುನು, ಕುಡರಿ, ಮಡುಟು. ಆಂಡ ದರ್ಪುನು ಪಂದೇ ಪನ್ಪಿನಿ. ಮನ್ನ್ದ ಬಾಜನೊಲು ಸರಿ ಕನಿತ್ ಜಿಡ ಬಿಚ್ಚ್ದ್ ಪೋಪ (ದರಿಯುನು ಅತ್ತ್). ತುಲ್ಲೆ ಪೆಲಕಾಯಿ ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಪಚ್ಚೆರ್ ಗೆಪ್ಪುವ.

ದಕ್ಕುನು: ಕಯಿಟ್ ಇತಿ ವಸ್ತ್ನ್ ದಕಿಯಡ, ಅವು ನಮಡ್ದ್ ಬೇತೆ (separate) ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ಬಾರ್ನ್ ಐಟ್ ಬೆರಕೆ ಆದ್ ಇತ್ತಿನ ಜಾಲ್ದ ಕಲ್ಲ್, ತುರ್ಂಬು, ಜಡ್ಡ್, ಅರೆಂಗಾನ್ ನೆಕ್ಕ್ಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪರೆ, 'ದಕ್ಕುವ'. ಕಸೆಟಿಡ್ ಬಾರ್ನ್ ಗೋರ್ದ್, ಅರ್ದ ಸುತ್ತು (ತೆರಿಯ, circle)ಗು ಬೀತ್ದ್ ಆಯಿನಾತ್ ದೂರೊಗು ದಕ್ಕುವ. ಅದಗ centrifugal ನಿಯಮೊದಲ್ಕ, ವಸ್ತ್ದ ಸಾಂದ್ರತೆ (density)ನ್ ಹೊಂದೊಂದು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೂರೊಡು ಬೂರುವ, ನೆಲತ ಮಿತ್ತ್. ತುರ್ಂಬು ಇಕಾರ, ಜಡ್ಡ ಬೊಕ್ಕ, ಅರೆಂಗಾನ್ ಐಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ, ಕೊಟ್ಟೆ ಬಾರ್ ಐಡ್ಡ್ ದೂರ, ಕಡೆಕ್ ಕಲ್ಲ್. ಕೆಲವೆರ್ ಕುಸಲ್ ಮಲ್ಪರೆ ಉಂಡು, "ಆತ್ ಬಂಜೊಡು ಬೆಂತಿನ ಬಾರ್ನ್ ದಾಯೆಗ್ ದಕ್ಕುನು?" ಪಂದ್.

ಬೀಪುನು: ಬಾರ್ನ್ ದಕ್ಕುವ ಬೀತ್ದ್. ಅಂಚೆನೇ ಅರಿನ್ಲಾ ಬೀಪುವ. ಪಂಡ ಅರಿತ ಅರ್ಕಂಜಿ ಗೆಪ್ಪುನು. ಅರಿಟ್ ತೌಡು ಒಂತೆ ಒರಿದ್ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಜೀವೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡಲಾ, ನಮ ತೌಡುನು ಸರಿ ದೆಕ್ದ್ ಗೆಪ್ಪುವ. ಬಾಜನೊಡು ಅರಿ ಪಾಡ್ದ್, ಮುರ್ಕ ನೀರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕಯಿಟ್ ಪಿಜೆಂಕುವ. ಬೊಕ್ಕ ಬಾಜನ ಒಂತೆ ಒರ್ದ ಪತ್ದ್ ನೀರ್ನ್ ಗಾಲಿತ್ದ್ (ದುಂಬು ಪಿರ ಆಡದ್) ಗೂಸುವ. ಅಂಚ ಬಾಜನೊನು ದುಂಬು ಪಿರ ಆಡನಗ ಅರಿಲಾ ನೀರ್ದೊಟ್ಟುಗು ದುಂಬು ದುಂಬು ಬರ್ಪುಂಡು. ಒರಾನೆ ನೀರ್ನ್ ಅರ್ಪರೆ ಪೋಯರ್ಡ, ಅರಿತ ಜರೆ ಪಗ್ಗಿದ್ ಅರಿ ಬಿರ್ಕುಂಡು, ಅತ್ತ್ಡ ಪೂರಾ ನೀರ್ ಗೆಪ್ಪರೆ ಆಪುಜಿ. ಚಾತ ಕೊಂಡಿದ ಚಾತ ಪೊಡಿನ್ಲಾ ಗಾಲಿದ್ ಅರ್ಪೆಗ್ ಪಾಡೊಡು. ಇಜ್ಜಿಡ ಪೊಡಿ ಕೊಂಡಿಡೆ ಒರಿವುಂಡು. ಅರಿನ್ ಬೀಪುನು, ನೀರ್ಡ್ ಇತಿನ ನೀಂದುನ ಕಜವುನು ಗಾಲ್ಯುನು, ಅತ್ತ್ಡ ಪೊಯ್ಯ ಮನ್ನ್ನ್ ಗಾಲಿತ್ದ್, ಕಡೆಟ್ ದಾಲ ಬಂಗಾರ್, ಬೊಲ್ಲಿದ ಚೂರು ಉಂಡಾ ತೂಪಿನಿ.

ಕೊಚ್ಚುನು: ಬಾಯಿಡತ್ತ್, ಇಜಿನ್ದ ಕೊಚ್ಚಿದ ಮರತ ಮಿತ್ತ್ ಕೋರಿದ ಮಾಸ ಕೊಚ್ಚುವ (ಎಲ್ಯ ತುಂಡು ಮಲ್ಪುವ). ಮಾಸದ ಅಂಗಡಿಲೆಡ್ಲಾ, ಮರತ ಮಲ್ಲ ಕುದೆತ ಮಿತ್ತ್ ಮಾಸ ಕೊಚ್ಚುವೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಎಚ್ಚಾದ್ ಕತ್ತಿದ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್ಗ್ ರಡ್ಡ್ ತುಂಡು ಆಪುಂಡು ಗಡಿ. ಎಲುನು ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕಡ್ಪೊಡು ಆಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಬಿಸತ್ತಿಡ್ ನೀರುಳ್ಳಿ ಕೊಚ್ಚುವ, ಎನ್ನೆಡ್ ಕಾಯವ. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆದ ಅಟ್ಟಿಲ್ಡ್, ನೀರುಲಿನ್ ಮೂರ್ದ್ ಕಲ್ಲ್ ಡ್ ಕಡೆವ, ತಾರಾಯಿ, ಮುಂಚೆ, ಸಂಬರದೊಟ್ಟುಗು. ಅಂಚ ಅರೆಪು ಮಲ್ಪುವ, ಕಾಯಿಕಜಿಪು (ತರ್ಕಾರಿ), ಕೋರಿ, ಮೀನ್ದ ಕಯಿಪುಗು. ಅಪೂರ್ಪೊಗು ತೆಕ್ಕರೆ ಕೊಚ್ಚಿದ ತಲ್ಲಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತ ದುಂಬು.

ತಜಪುನು: ಒಂಜಿ ತಜಪುನು ಪಂಡ ಜತ್ತ್ ಗೆಪ್ಪುನು (ಅಜಪುನು). ಕೊಚ್ಚುನು ನೆಕ್ಕ್ಲಾ ತಜಪುನು ಅತ್ತ್ಡ ತಜೆಪುನು ಪನ್ಪೆರ್.

ಪಿರೆವುನು: ಸುರುಕು ತಾರಾಯಿನ್ ಕತ್ತಿಡ್ ದರ್ತ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಗಡಿ ಮಲ್ಪುವ (ಆನ್ ಗಡಿ, ಪೊನ್ನು ಗಡಿ). ತಾರಾಯಿದ ಗಡಿನ್ ಪೆರದನೆಡ್ ಪೀರೆದ್, ತಾರಾಯಿದ ಪೂ ಮಲ್ಪುವ. ಪಿರೆವುನು ಬೊಕ್ಕ ಕಿರೆಪುನೈಟ್ ಎಚ್ಚ ಯೆತುವಾಸಿ ಇಜ್ಜಿ.

ಗೀಸುನು: ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ತರೆ, ರೋಮ, ಗಡ್ಡ ದುಂಬು ಬಾಲ್‌ಡ್, ಇತ್ತೆ ಬ್ಲೇಡ್‌ಡ್ ಗೀಸುನು. ಗೀಸುನು ಪಂಡ ಮೆಯಿತ ಚರ್ಮದ ಮಿತ್ತ್ ಇತಿನ ರೋಮೊನು ಮುದೇಲ್‌ಡ್ಡ್ ತುಂಡು ಮಲ್ಪುನು. ಸಶೇಷ.

✍️ ಕೌಡೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಇಟೆಲಿ